

Jaarverslag 2022 van de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen

Voorwoord

Het jaar 2022 was een bijzonder jaar voor de PGS Beheerorganisatie en de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen. Zowel organisatorisch als inhoudelijk zijn er flinke veranderingen doorgevoerd.

De evaluatie van het proces “PGS Nieuwe Stijl” is afgerond met nieuwe afspraken voor de toekomst en met een nieuwe “governance” waarbij de Programmaraad is omgedoopt tot Stuurgroep. Het traject was intensief met meerdere 24-uurs heisessies, waar de Stuurgroep en het Programmabureau veel tijd en energie in hebben gestoken waarvoor dank en waardering op zijn plaats is. Wij zijn blij dat met deze besluitvorming de kaders voor de toekomst zijn bepaald waarin het integrale karakter van de PGS is behouden en de continue verbetering van de veilige opslag en het veilige gebruik van gevaarlijke stoffen is geborgd.

De Stuurgroep zal in samenwerking met het Programmabureau uitvoering geven aan de nieuwe afspraken. De Stuurgroep zal zicht houden op het interne programmaverloop en de daarbinnen uitgevoerde PGS trajecten en bijsturen indien nodig. Naast het monitoren van de effecten van de nieuwe afspraken, zal ook de beoogde optimalisatie van de kwaliteit van de PGS en het (digitale) ontwikkelproces tegen het licht worden gehouden.

In december 2022 is Peter Heij aangesteld als nieuwe voorzitter van de Stuurgroep. Hij volgt Koos van der Steenhoven op die de afgelopen zes jaar de PGS Programmaraad door een zeer intensieve periode heeft geleid. Nu deze periode is afgerond met nieuwe afspraken voor de toekomst, was het voor Koos een natuurlijk moment om het stokje over te dragen. Wij danken Koos voor zijn jarenlange inzet en betrokkenheid en wensen hem al het goede voor de toekomst.

Peter Heij, voorzitter PGS-Stuurgroep

Serge Bronkhorst, PGS-Programmamanager

De PGS-reeks

De Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) levert een belangrijke bijdrage aan een continue verbetering van de veilige opslag en het veilige gebruik en de bijbehorende activiteiten in relatie tot gevaarlijke stoffen. PGS-richtlijnen beschrijven integraal de belangrijkste risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen voor de omgevingsveiligheid, brandveiligheid en de veiligheid van werknemers. In de PGS-richtlijnen worden risico's geïnventariseerd. Op basis van best beschikbare techniek (BBT) en stand van de wetenschap en professionele dienstverlening (SWPD) worden maatregelen beschreven. Hierdoor worden de risico's beheerst en worden de negatieve effecten voor mens en milieu beperkt dan wel geminimaliseerd.

PGS-richtlijnen vormen een belangrijk instrument voor bedrijven en overheden om op een effectieve en efficiënte wijze zorg te dragen voor het veilig omgaan met de opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen. PGS-publicaties zijn een belangrijk hulpmiddel voor betrokken overheden bij het uitvoeren van de VHTaken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) in het kader van de Omgevingswet en bij de handhaving en toezicht op de Arboregelgeving. Zij vormen, voor wat betreft de Omgevingswet, een belangrijke invulling van de regels die zijn vastgelegd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) als het gaat om het omgaan met gevaarlijke stoffen. Daarbij vervullen de PGS-publicaties een belangrijke rol bij de vergunningverlening als aangewezen BBT document. Omdat de PGS-en de stand der wetenschap en professionele dienstverlening beschrijven, vormen zij voor de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) een goed uitgangspunt voor toezicht en handhaving.

Werkprogramma 2022

Het jaar 2022 was een bijzonder jaar voor de PGS Beheerorganisatie en de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen. Zowel organisatorisch als inhoudelijk zijn er flinke veranderingen doorgevoerd.

De evaluatie van het proces "PGS Nieuwe Stijl" is afgerond met nieuwe afspraken voor de toekomst en met een nieuwe "governance" waarbij de Programmaraad is omgedoopt tot Stuurgroep. PGS'en worden in digitale vorm gepubliceerd, en er is ondertussen hard door gewerkt aan negen lopende PGS trajecten waarvan er twee werden afgerond.

Nieuwe afspraken na evaluatieproces van PGS Nieuwe Stijl

De belangrijkste afspraken zoals deze in oktober 2022 zijn vastgesteld door het Bestuurlijk Omgevingsberaad zijn:

- Het doel van PGS-richtlijnen blijft ongewijzigd.
- De positie van PGS-richtlijnen in het milieu-omgevingsveiligheidsdomein wijzigt niet.
- De naamgeving van de Programmaraad verandert in Stuurgroep waarmee recht wordt gedaan aan haar sturende en kaderstellende rol.
- De rollen en verantwoordelijkheden binnen SZW worden weer zuiver ingevuld. De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) blijft betrokken bij de PGS-en, niet meer vanuit een medebepalende rol als deelnemer in het PGS team, maar vanuit een consulterende rol.

NLA blijft deelnemen aan de Stuurgroep. SZW zal niet meer als vaste toehoorder deelnemen aan de Stuurgroep.

- PGS-richtlijnen geven zo veel als mogelijk voor het arbeidsveiligheidsdomein de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening weer. Waar dit niet zo is, volgt dit uit de zienswijze van de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA).
- PGS-richtlijnen worden (door SZW) niet geformaliseerd in beleidsregels - zoals eerder de bedoeling was.
- De herschikking van verantwoordelijkheden vraagt een scherper kader voor op te stellen PGS-en. Voor elk nieuw PGS traject zal een *terms of reference* worden opgesteld met daarin duidelijke afspraken voor het PGS team waar de Stuurgroep op kan sturen.

Deze afspraken zijn vastgelegd in een nieuw governance document (Zie [Publicatiereeks gevaarlijke stoffen](#)).

In de tweede helft van 2022 zijn voorbereidingen getroffen voor de introductie en uitwerking van de nieuwe afspraken. Zo is de Basis PGS aangepast, een blauwdruk voor de Terms of Reference opgesteld voor nieuwe PGS trajecten en is gestart met een handreiking over gelijkwaardigheid die medio 2023 zal worden afgerond.

Nieuwe voorzitter van de Stuurgroep: Peter Heij

Sinds 6 december 2022 is Peter Heij de nieuwe voorzitter van de PGS Stuurgroep. Peter heeft als bestuurskundige in de afgelopen veertig jaar voor de Rijksoverheid gewerkt, zowel in het beleid als in de uitvoering; dikwijls op het fysieke domein. De laatste jaren werkte hij als directeur-generaal Water en Bodem bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In deze functie heeft hij ook ervaring opgedaan met risico's in de omgang met gevaarlijke stoffen. Peter Heij volgt Koos van der Steenhoven op.

Digitale PGS

In de eerste helft van 2022 is stevig doorgepaktd op de door-ontwikkeling van de ingezette digitalisering. PGS'en worden nu als digitale PGS gepubliceerd en de PGS-teams schrijven de PGS in een speciaal voor PGS ontwikkeld digitaal schrijfsysteem ("editor"). Ook de externe commentaarronde van PGS 37-1, PGS 37-2 en PGS 26-2 heeft in digitale vorm plaatsgevonden. Noodzakelijke verbeteringen zijn doorgevoerd en wensen voor aanvullende functionaliteiten zijn geïnventariseerd om in 2023 te worden opgepakt.

Lopende PGS-trajecten

De interim PGS-en 15, 25, 31 en 33-2 zijn in 2022 door-ontwikkeld in Nieuwe Stijl. PGS 25 is in december 2022 opgeleverd aan de PGS Stuurgroep. Het concept van PGS 31 zal in het voorjaar van 2023 de publieke commentaarronde ingaan. PGS 15 vordert gestaag en het streven is dat PGS 15 in het derde kwartaal van 2023 gereed zal zijn voor extern commentaar. PGS 33-2 heeft enige vertraging opgelopen maar zal ook in het derde kwartaal van 2023 gereed zijn voor de externe commentaarronde.

Naast bovenstaande vier PGS-en is in 2022 gewerkt aan nog eens zes PGS trajecten. De inhoudelijke herziening van PGS 6 is in het najaar van 2022 gestart. PGS 29 is afgerond en in november 2022 opgeleverd aan de Stuurgroep. PGS 37-1 en 37-2 hebben de externe commentaarronde in het voorjaar

van 2022 doorlopen en zijn in afrondende fase. Vanwege de vele commentaren (meer dan 1000) wordt oplevering aan de Stuurgroep in of net na de zomer van 2023 verwacht. De ontwikkeling van PGS 36 en 38 loopt voorspoedig. PGS 36 is direct na de zomer in concept vorm gereed gekomen en de externe commentaarronde is in november afgerond. De commentaren worden verwerkt en oplevering aan de Stuurgroep wordt in het voorjaar van 2023 verwacht. PGS 38 is in conceptvorm gereed voor de externe commentaarronde die in januari 2023 zal starten. Afhankelijk van de hoeveelheid commentaren wordt oplevering aan de Stuurgroep in derde kwartaal van 2023 verwacht.

Zie bijlage hieronder voor een uitgebreide planning zoals deze per 31 december 2022 is opgesteld.

Financiën

Het ministerie van IenW heeft voor het jaar 2022 € 1.000.000 ter beschikking gesteld. Er is uiteindelijk € 40.000 meer uitgegeven (4% budget-overschrijding). Dit komt voor rekening van NEN. Hieronder is een verdeling op hoofdlijnen getoond van activiteiten en bijbehorende besteding.

Afronding evaluatieproces PGS Nieuwe Stijl Externe procesbegeleiding, accommodatie heisessies	€ 60.000
IT en digitalisering Hosting website, support, ontwikkelen van digitale editor en ontwikkelen van aanvullende functionaliteiten voor digitale PGS	€ 100.000
Lopende PGS trajecten (10 trajecten) Uren projectleiders NEN en kosten externe tekstschrijvers en facilitators voor risico-analyse	€ 495.000
PGS Programmabureau	€ 385.000
Totaal	€ 1.040.000

Bijlage: De status en verwachte planning voor PGS Publicaties (d.d. 31 december 2022)

Legenda:

- Groen: Opgeleverd in Nieuwe Stijl
- Geel: Loopt
- Grijs: Niet gestart

Publicatie	Status	Toelichting en huidige planning (d.d. 31 december 2022)
PGS 6: Aanwijzingen voor implementatie van het Brzo 2015		Actualisatie van PGS 6 is begin 2021 afgerond waarmee aansluiting van PGS 6 is geborgd bij de opname van het BRZO in de Omgevingswet. In september 2022 is een inhoudelijke herziening van deze PGS 6 gestart. Verwachte oplevering PGS 6 eind 2023.

Publicatie	Status	Toelichting en huidige planning (d.d. 31 december 2022)
PGS 7: Opslag van vaste minerale anorganische meststoffen		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 februari 2022
PGS 8: Organische peroxiden: opslag		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 9: Cryogene gassen: opslag van 0,15 m ³ – 100 m ³		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 10: Vloeibaar zwaveldioxide: opslag en gebruik		Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviescommissie voor nieuw te starten projecten.
PGS 12: Ammoniak: opslag en verlading		Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering voor nieuw te starten projecten.
PGS 13: Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 15: Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen		Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021 PGS 15 wordt doorontwikkeld als Nieuwe Stijl. Verwachte oplevering PGS 15: 2024
PGS 16: LPG afleverinstallaties		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 17: LPG tankwagens	n.v.t.	Deze PGS is door de Programmaraad ingetrokken, omdat alles in ADR en andere wet- en regelgeving is opgenomen.
PGS 18: LPG depots		Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviescommissie voor nieuw te starten projecten.
PGS 19: Propanaan en butaan: opslag		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 22: toepassing van propanaan		Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviescommissie voor nieuw te starten projecten.

Publicatie	Status	Toelichting en huidige planning (d.d. 31 december 2022)
PGS 23: LPG: vulstations voor flessen en ballonvaarttanks		Is samengevoegd met PGS 16
PGS 25: Aardgas afleverstations voor voertuigen		Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 25 is doorontwikkeld als Nieuwe Stijl. Opgeleverd in december 2022. Wordt nog gedigitaliseerd. Zal in 2023 ter notificatie aan EC worden gezonder waarna BOB kan vaststellen.
PGS 26: Aardgas veilig stallen en repareren voertuigen		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 26-2: uitbreiding met waterstof		Gestart in zomer 2021. Definitieve oplevering en publicatie verwacht voorjaar 2023. Krijgt nieuw nummer: PGS 36
PGS 28 Vloeibare brandstoffen: ondergrondse tankinstallaties		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021.
PGS 29: Vloeibare aardolieproducten, bovengrondse opslag in verticale cilindrische installaties		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 29 is op een aantal punten nog doorontwikkeld en nieuwe versie is opgeleverd en gepubliceerd in november 2022. Zal in 2023 ter notificatie aan EC worden gezonder waarna BOB kan vaststellen.
PGS 30 Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021.
PGS 31: Opslag chemicaliën in tanks		Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 31 wordt doorontwikkeld als nieuwe stijl. De verwachte oplevering is eind 2023.
PGS 32: Explosieven voor civiel gebruik - opslag		Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviescommissie voor nieuw te starten projecten.
PGS 33-1: Aardgas: afleverinstallaties van vloeibaar aardgas voor motorvoertuigen		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021.
PGS 33-2: Aardgas: afleverinstallaties van		Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021

Publicatie	Status	Toelichting en huidige planning (d.d. 31 december 2022)
vloeibaar aardgas voor vaartuigen		PGS 33-2 wordt doorontwikkeld als nieuwe stijl. De verwachte oplevering is zomer 2024.
PGS 34: Drukapparatuur met PS ≤ 0,5 bar		PGS 34 is niet aangewezen in Bal/BKL. Was zo goed als afgerond maar is gepauzeerd omdat voorgenomen wijziging van WBDA 2016 de scope van PGS 34 zal omvatten.
PGS 35: Waterstoftankstations		Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. In 2023 start een herziening van de berekening van interne veiligheidsafstanden.
PGS 36		Zie PGS 26-2
PGS 37-1: EOS – buurtbatterijen		(Nog) niet aangewezen in Bal/BKL. De verwachte oplevering is zomer 2023.
PGS 37-2: Energieopslag – Lithium-ion energiedragers		(Nog) niet aangewezen in Bal/BKL. De verwachte oplevering is zomer 2023.
PGS 38: Multifuel tankstations		Opgestart in zomer 2021 als aanvulling of bijlage bij bestaande “brandstof-PGS’en”. Definitieve oplevering en publicatie verwacht in zomer 2023.

